

Elköszön a főszerkesztő

THE EDITOR-IN-CHIEF SAYS GOODBYE

*Tisztelt Olvasók, Szerző- és Szerkesztőtársak,
kedves Kollégák!*

Közel másfél évtizeddel ezelőtt vettem át a Gazdálkodás főszerkesztői feladatait Csete Lászlótól, aki 2011 decemberében mondott le a folyóirat gondozásáról. Csete professzor úr korszakos egyénisége volt a Gazdálkodásnak, az 1957 tavaszán napvilágot látott első számtól kezdve folyamatosan ott bábáskodott a lap megjelenetésénél, 35 éven keresztül volt felelős, majd főszerkesztője a folyóiratnak. Szerkesztői munkájáról az 55. évfolyam 7. számában így vallott: „a folyóiratot útjára indító szándéknak megfelelően, igyekeztem a tudományos igényességet érvényesíteni, ápolni szaknyel-

vűnket, anyanyelvűnket, s különösen támogatni a pályakezdőket, s minden vonatkozásban szolgálni a valóságismeretet az erre alapozott, adott körülmények között lehetséges legjobb megoldások keresését. A szerzőknek megküldött lektori véleményekhez ebben a szellemben fűztem szerkesztői kéréseket és ajánlásokat”.

Nem egyszerű feladat, nem könnyű örökség.

Csete László egy személyben látta el a folyóirat szerkesztésének feladatait, amit én elfoglaltságom miatt nem tehettem meg, hiszen abban az időszakban az Agrárgazdasági Kutató Intézet főigazgatója voltam. A szerkesztőség munkájának kollektivizálása érdekében „dolgozó” Szerkesztőbizottságot szerveztünk, amelybe olyan kollégákat hívtunk meg, akik egy-egy tudományos műhelyt képviseltek, és elkötelezettek voltak a magyar agrárgazdaság, a magyar vidék és a Gazdálkodás folyóirat iránt. Emellett továbbra is fenntartottuk a Tudományos Tanácsadó Testületet, amelyben neves szaktekintélyek kaptak helyet, akik a lap operatív irányításában ugyan nem vettek részt, de lehetőségük volt tanácsaikkal segíteni a Szerkesztőbizottság munkáját. A Szerkesztőbizottság minden szám megjelenése előtt – általában személyes részvétellel – megtárgyalta a folyóirattal, illetve a következő lapszámmal kapcsolatos kérdéseket.

Főszerkesztői munkám során elsősorban a Gazdálkodás menedzselésére, a kapcsolatok építésére, a stratégiai kérdésekre fókuszáltam. Ugyanakkor minden cikket kétszer elolvastam: először még az opponensi értékelések előtt, amikor kritikát és javaslatokat is megfogalmaztam a kézirattal kapcsolatban, majd a már megjelent cikket is véleményeztem. Vallottam, hogy a Gazdálkodásnak, mint a hazai agrár-közgazdaságtan ma már egyetlen jegyzett magyar nyelvű tudományos folyóiratának, továbbra is a korábbi évtizedeket jellemző magas szakmai színvonalon kell megjelennie.

Az elmúlt évek jelentős vállalkozása volt a folyóirat életében a Gazdálkodás 1957–2022 közti időszakát feldolgozó és dokumentáló „Korszakok és irányzatok” című könyv megírása és kiadása. Az ötletet Magda Sándor professzor adta egy négyszemközti beszélgetés alkalmával, de a könyvvvel kapcsolatos munka java részét Tenk Antal egyetemi tanár,

a könyv szerkesztője és a mosonmagyaróvári műhely kollégái végezték. A több mint 500 oldalas monumentális munka a Gazdálkodásban megjelent cikkeken keresztül mutatja be a 65 év korszakainak agrár- és vidékpolitikáját, mezőgazdasági teljesítményét, nemzetközi kapcsolódásait, alkalmazkodását az adott kor kihívásaihoz.

A kor kihívásaihoz a folyóiratnak is alkalmazkodnia kellett. A Gazdálkodás – közel hét évtizedes fennállása alatt – túlélte már különböző válságokat, gazdaságirányítási korszakokat, politikai viharokat. A valamikor 3 800 példányban megjelent havi folyóirat pénzügyi nehézségek miatt több válságos időszakot véselt át, a példányszám 2011-re drasztikusan csökkent. 2012-től kezdődően a lapnak nem kellett finanszírozási nehézséggel küzdenie, és bár a példányszámot növelni nem tudta, de megjelenése néhány száz példányban és hat számmal biztosított volt. Ugyanakkor új kihívásokkal kellett szembenéznie. Az agrárökonomia tudományágban is szigorodó tudománymetriai követelmények arra ösztönözték a szerzőket, hogy elsősorban a nemzetközileg is jegyzett, angol nyelvű folyóiratokban publikáljanak. A magyar nyelven történő megjelenés igénye háttérbe szorult. Emellett egyre jobban elterjedt az a szemlélet, hogy az agrárökonomiában a módszertani kísérletek fontosabbak, mint a kutatási eredmények gyakorlati hasznosíthatósága. Ezért a tudomány és a gyakorlat egyre inkább eltávolodott egymástól.

Ezekre a kihívásokra a folyóiratnak is válaszokat kellett adnia. Ezek egyike volt 2014-től az évente megrendezésre kerülő „Gazdálkodás Konferencia”. Ezeken a konferenciákon a tudományos élet meghatározó személyiségei és tudományos felkészültséggel bíró gyakorlati szakemberek tartottak a Szerkesztőbizottság által meghatározott témakörökben előadásokat, amelyek később a folyóiratban tanulmány formájában is megjelentek. Emellett 2019-től a tudományos cikkek angol nyelvű összefoglalóval kiegészítve, 2005-ös évfolyamig visszamenőlegesen bekerültek az AgEconSearch internetes adatbázisba, amely széles körű elérhetőséget biztosított a szerzők számára is.

Fontos feladatunknak tartottuk a múlt emlékeinek ápolását, ezért hoztuk létre és szerkesztjük folyamatosan az agrárközgazdászok virtuális arcképcsarnokát (<https://www.agrarlapok.hu/arckepcsarnok/60>), amely tudományágunk meghatározó személyiségeinek állít emléket rövid életrajzuk közlésével, munkásságuk ismertetésével és fényképük közzétételével.

A Gazdálkodás – a lehetőségek keretei közt – igyekezett szervezni az agrárökonomiai tudományos közösséget. Erre a közösségépítésre nem csupán a konferenciák voltak alkalmasak, hanem a Szerkesztőbizottság és a Gazdálkodás Baráti Köre által szervezett egyéb alkalmak – vidéki kirándulások, éttermi együttlétek – is. Sajnos ezek a 2019-es Covid-járvány óta egyre ritkábbá váltak.

Életkoromra tekintettel elérkezettnek látom az időt, hogy lemondjak a lap főszerkesztőségéről. Lassan két éve folyamatosan keresem az utódomat, aki átveszi a megtisztelő, de közel sem egyszerű feladatkört. Keresem azt a kollégát vagy kolléganőt, aki nem csupán a megtiszteltetést és a kihívást látja a feladatban, hanem a felelősséget is. A felelősséget, hogy a Gazdálkodás nyolcadik évtizedében is a magyar agrárökonomia meghatározó folyóirata maradjon, szolgálja a tudományt, a jelen és a jövő agrárgazdaságát. Erre kínál most lehetőséget a laptulajdonos Agrárminisztérium döntése, amely a lap kiadásával járó operatív feladatokat 2026. január elsejétől az Agrárközgazdasági Intézethez delegálta, mint ahogy azt a lapalapító Erdei Ferenc is megtette az MTA főtitkáraként és az Agrárgazdasági Kutató Intézet igazgatójaként.

Vallom, hogy a Gazdálkodás agrárökonomiai tudományos folyóirat feladata a jövőben is az, hogy tükrözze azt a szakmai színvonalat, amely a mögötte lévő tudományterületet

jellemzi. E fölé nem terjeszkedhet. A tudományterület meglévő értékeit azonban mind teljesebben be kell mutatnia. Ehhez ígérem a jövőben is együttműködésemet, támogatásomat.

Végül megköszönöm a Szerkesztőbizottság és a Tudományos Tanácsadó Testület valamennyi tagjának a segítséget, amellyel munkámat támogatták. Köszönettel tartozom Székely Csabának, a Szerkesztőbizottság elnökének, Takácsné György Katalinnak, a doktori iskolák koordinátorának és különösképpen Rieger László felelős koordinátornak, akik legközelebbi munkatársaim voltak az elmúlt közel másfél évtized során.

Budapest, 2025. december 28.

Kapronczai István